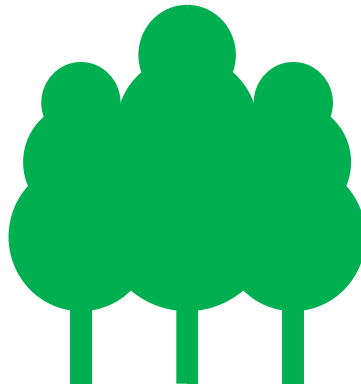
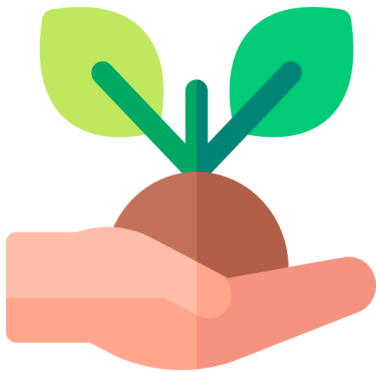

รายงานดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จากการสำรวจข้อมูล
แรงงานนอกระบบ ปี 2564

กระทรวงแรงงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

รายงานดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

ปีที่พิมพ์ 2565

ครั้งที่พิมพ์ 1

จัดทำโดย กระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กองเศรษฐกิจการแรงงาน

โทรศัพท์ 0 2232 1380

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : labourecon.nss@mol.mail.go.th

ISBN (e-book) : 978-616-555-215-8

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตรวมทุกด้าน 50.01 คะแนน

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน (คะแนน)

1. ด้านอื่นๆ (57.12)

(เวลาว่างกับเวลาส่วนตัว, ความสำเร็จในชีวิต, การเป็นที่ยอมรับ, ฯลฯ)

2. ด้านความปลอดภัย (57.05)

(การบาดเจ็บ, ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน, ฯลฯ)

3. ด้านความพร้อม (56.84)

(การใช้ภาษา, อินเทอร์เน็ต, ทักษะอาชีพ, ฯลฯ)

4. ด้านเศรษฐกิจ (56.42)

(รายได้, คนร่วมใช้จ่าย, ภาระหนี้สิน, ฯลฯ)

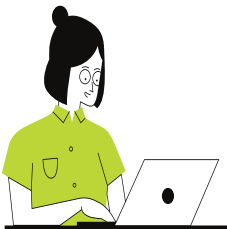
5. ด้านสุขภาพ (55.36)

(สภาพร่างกาย, โรคประจำตัว, ปัญหาสุขภาพ, ฯลฯ)

6. ด้านสภาพแวดล้อม (53.06)

(ที่อยู่อาศัย, น้ำประปา, ไฟฟ้า, ขยะ, มลพิษ, ระบบขนส่ง, ฯลฯ)

7. ด้านการทำงาน (48.30)

(ระยะเวลาทำงาน, ปัญหาในอาชีพ, ฯลฯ)

8. ด้านสังคม (47.42)

(สภาพความเป็นอยู่, ปัญหาในที่ทำงาน, ฯลฯ)

กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืดให้ความสำคัญ

กับคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน ดังนี้ (ร้อยละ)

1. ด้านสังคม (22.37)

2. ด้านการทำงาน (21.81)

3. ด้านสภาพแวดล้อม (12.91)

4. ด้านสุขภาพ (10.73)

5. ด้านเศรษฐกิจ (9.28)

6. ด้านความพร้อม (8.31)

7. ด้านอื่นๆ (7.59)

8. ด้านความปลอดภัย (7.00)

คุณลักษณะแรงงานนอกระบบ กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

เพศ (ร้อยละ)

หญิง (56.33)

ชาย (43.67)

ภูมิภาค (คน)

1. ตะวันออกเฉียงเหนือ (22,507)

2 ใต้ (11,043)

3. เหนือ (10,021)

4. ตะวันตก (3,092)

5. กลาง (2,027)

6. ตะวันออก (1,973)

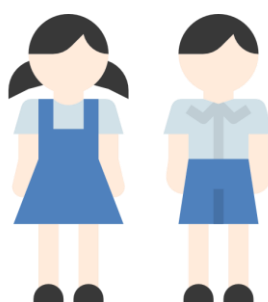
7 กทม. ปริมณฑล (1,413)

การศึกษา 3 ลำดับแรก (ร้อยละ)

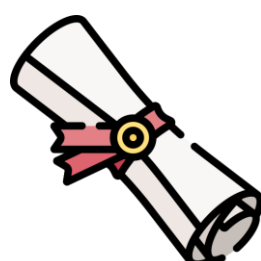

1. ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

(62.97)

2. ม.ต้น หรือเทียบเท่า (18.21)

3. ม.ปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า

(14.43)

ช่วงอายุ (ร้อยละ)

อายุ 20 – 59 ปี

(73.73)

อายุ 60 ปี ขึ้นไป

(25.92)

อายุน้อยกว่า 20 ปี

(0.35)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

ไม่มีปัญหาด้านแรงงาน ร้อยละ 72.97

มีปัญหา ร้อยละ 27.03

ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง (58.06)

ค่าตอบแทน (35.88)

ขาดทักษะฝีมือทั่วไป (34.59)

ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยี
และนวัตกรรม (20.23)

การรวมกลุ่มอาชีพ (15.55)

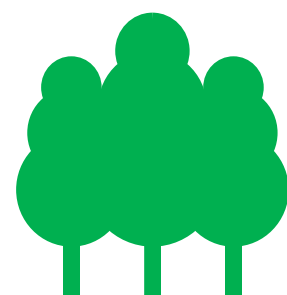
ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน
(12.36)

ไม่รู้สิทธิตามกฎหมาย (11.96)

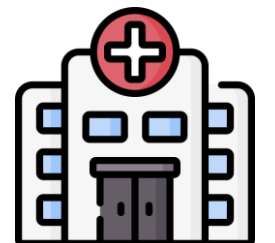
สภาพแวดล้อมในการทำงาน
(7.02)

ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ ร้อยละ 84.75

มีปัญหา ร้อยละ 15.25

ไม่มีสวัสดิการ (76.29)

ไม่สามารถหยุดงานได้ (12.49)

ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า (8.62)

อื่นๆ (6.21)

ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่
ตกลงกันไว้ (6.06)

ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป
(5.94)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ
ของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด
จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564
(ร้อยละ)

1. สนับสนุนอาชีพเกษตรกร
(88.66)

2. ทุนในการประกอบอาชีพ
(86.04)

3. ความต่อเนื่องในการทำงาน
(83.31)

4. ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นเป็นธรรม
(80.14)

5. ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน
(78.66)

6. อาชีพเสริม (78.51)

7. พัฒนาฝีมือทั่วไป
(77.47)

8. คุ้มครองความปลอดภัย
ในการทำงาน (76.74)

9. ความรู้ด้านกฎหมาย
(75.96)

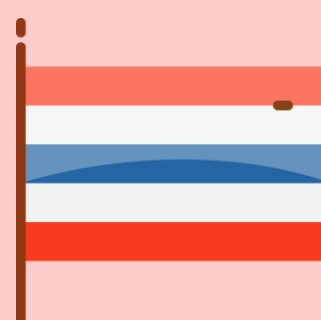
10. การรวมกลุ่มอาชีพ
(75.69)

11. แก้ไขสภาพแวดล้อม
ในสถานที่ทำงาน (74.78)

12 พัฒนาฝีมือด้านเทคโนโลยี
และนวัตกรรม (74.25)

13 ทำงานในประเทศไทย
(60.77)

14 ทำงานในต่างประเทศ
(41.87)

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ได้ดำเนินโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กำหนดเป้าหมายการสำรวจและบันทึกข้อมูลตามข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบปี 2562 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 189,656 คน เพื่อสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบรายทะเบียนให้กระทรวงแรงงานมีข้อมูลที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ และมีข้อมูลที่น่าไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิเคราะห์ข้อมูลแรงงานนอกระบบสอดคล้องตามบริบทแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้เพื่อบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรองรับการใช้ข้อมูลทั้งบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสานต่อนโยบายรัฐบาล เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจอาศัยแบบสำรวจที่ดำเนินการโดยสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ได้จัดทำโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ภายใต้กรอบแนวคิดในการศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบที่ครอบคลุม 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านสุขภาพ 4) ด้านความปลอดภัย 5) ด้านสภาพแวดล้อม 6) ด้านการทำงาน 7) ด้านความพร้อมและศักยภาพ และ 8) ด้านอื่นๆ โดยมีประเด็นในการสำรวจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงาน และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน จึงจัดทำรายงานในกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบครอบคลุม 8 ด้าน ในระดับภูมิภาคโดยจำแนกตามภูมิภาค 7 ภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ หวังว่าข้อมูลผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบที่เผยแพร่ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการกำหนดนโยบายและการวางแผนการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบต่อไป

บทสรุปผู้บริหาร

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด มีผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 52,076 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรส และอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงานระหว่าง 20 - 59 ปี ร้อยละ 62.97 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มากกว่าร้อยละ 80 มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว และส่วนใหญ่ไม่เคยทำงานหรือประกอบอาชีพอื่นมาก่อน สำหรับที่เคยทำงานในระบบมาก่อนส่วนใหญ่เคยเป็นพนักงานโรงงาน โดยให้เหตุผลของการเปลี่ยนงานมาเป็นแรงงานนอกระบบ คือ ต้องการอิสระ รองลงมา คือ ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่ต้องการทำงานในระบบหรือองค์กรที่มีสวัสดิการ

คุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.69 มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือน โดยเฉลี่ยมีรายได้รวม 8,112.10 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้จากการทำงานเพียงอย่างเดียวอยู่ที่ 7,290.35 บาทต่อเดือน ซึ่งร้อยละ 32.54 มีคนร่วมใช้จ่ายจากเงินที่ได้ จำนวน 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 63.81 ของเกษตรกรระบุว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย มีภาระหนี้สิน ร้อยละ 54.89 ซึ่งเป็นภาระหนี้สินจากการกู้ยืมเงินในระบบ ร้อยละ 88.00 โดยกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด ร้อยละ 54.13 ได้รับค่าตอบแทนรายงวด/รายครั้ง และส่วนใหญ่ระบุว่าค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นมีความคุ้มค่ากับงานที่ทำ ร้อยละ 61.54 มีเพียงร้อยละ 38.46 ระบุว่าไม่คุ้มค่า เนื่องจากเห็นว่ามีกำไรน้อย/รายได้น้อย ร้อยละ 83.66 ไม่ได้ตั้งเป้าหมายรายวัน มีเพียงร้อยละ 16.34 ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งร้อยละ 75.49 ของผู้ที่ตั้งเป้าหมายระบุว่าทำได้สำเร็จ

ด้านสังคม พบว่า ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ร้อยละ 88.32 เกือบทั้งหมด ร้อยละ 97.40 ไม่เคยมีปัญหาทะเลาะหรือขัดแย้งกับใคร

ด้านสุขภาพ พบว่า ส่วนใหญ่แล้วมีสภาพร่างกายปกติมีเพียง ร้อยละ 0.71 ที่มีความพิการ กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืดส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน มีเพียง ร้อยละ 20.08 ที่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.27 ระบุว่ามีความปวดเมื่อย

ด้านความปลอดภัย พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.32 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน และร้อยละ 99.17 ไม่เคยประสบเหตุการณ์ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินมีเพียงร้อยละ 0.83 ที่เคยประสบเหตุการณ์โดยผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์ส่วนใหญ่ระบุว่าเคยโดนลักทรัพย์

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของกลุ่มอาชีพลูกจ้างทำงานบ้านมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ดังนี้ บริเวณที่อยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม มีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม มีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่ ตามลำดับ และมีความพึงพอใจในระดับมาก คือ บริเวณที่อยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า มีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง และมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ตามลำดับ

ด้านการทำงาน ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.75 ระบุว่าไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ และที่มีปัญหา ระบุว่าไม่มีสวัสดิการ ร้อยละ 76.29 นอกจากนี้ พบว่า ระยะเวลาในการทำงานของอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด เฉลี่ยอยู่ที่ 7.94 ชั่วโมงต่อวัน โดยภาคตะวันตกมีชั่วโมงการทำงานต่อวันมากที่สุด

ด้านความพร้อมและศักยภาพ ส่วนใหญ่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี ในระดับมาก แต่ไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ดี เมื่อพิจารณาด้านทักษะความพร้อมของการทำงานในสาขาอาชีพ พบว่า ผู้มีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ 17.48 ส่วนใหญ่มีความสามารถในงานแม่บ้าน ผู้มีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 16.90 ส่วนใหญ่มีความสามารถในงานไม้ ผู้มีทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 6.27 ส่วนใหญ่มีความสามารถในงานตัดเย็บ ผู้มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 4.22 ส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล และผู้มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 3.41 ส่วนใหญ่มีความสามารถในงานไฟฟ้า

เมื่อพิจารณาข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค พบว่า ภาคใต้มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันตก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคเหนือ ตามลำดับ

ด้านอื่น ๆ ใน 1 วัน มีเวลาว่างโดยเฉลี่ย 7.87 ชั่วโมง อีก 7.98 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน/นอน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 95.57 มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ร้อยละ 96.05 ระบุว่าไม่มีเวลาว่างกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ ร้อยละ 97.38 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และร้อยละ 30.98 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือมีรายได้เพิ่มขึ้น และร้อยละ 50.02 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

การได้รับการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม ของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.75 ไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 61.35 ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ สำหรับความคุ้มครองจากกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.53 ไม่ได้เป็นสมาชิก และร้อยละ 77.03 ตอบว่าไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ กลุ่มใดเลย

ปัญหาด้านแรงงานของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.97 ตอบว่าไม่มีปัญหาด้านแรงงาน สำหรับคนที่ตอบว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 58.06 รองลงมา ได้แก่ ค่าตอบแทน ขาดทักษะฝีมือทั่วไป ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ ตามลำดับ

ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.49 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน สำหรับผู้ที่เคยใช้บริการฯ ส่วนใหญ่ใช้บริการสำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน สถาบัน/ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าว และสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ 5 ลำดับแรก ต้องการสนับสนุนอาชีพเกษตรกรมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ทุนในการประกอบอาชีพ ความต่อเนื่องในการทำงาน ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม และให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ด้านสวัสดิการและการมีรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการจะมีความแตกต่างของจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายกับจำนวนแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในจำนวนที่น้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการมีรายได้เพียงพอ ร้อยละ 37.79 และรายจ่ายไม่เพียงพอ ร้อยละ 62.21 มีผลต่างร้อยละ 24.42 กลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย ร้อยละ 24.04 และรายจ่ายไม่เพียงพอ ร้อยละ 75.96 มีผลต่างมากกว่าถึงร้อยละ 51.92 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่แรงงานนอกระบบไม่ได้รับสวัสดิการยังเป็นการสร้างความเหลื่อมล้ำให้เกิดขึ้นในกลุ่มที่ไม่ได้รับสวัสดิการด้วยตนเอง

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้านของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด อยู่ที่ 50.01 คะแนน เมื่อพิจารณารายภูมิภาค พบว่า ภาคใต้มีดัชนีคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามลำดับ

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน พบว่า ด้านอื่นๆ มีคะแนนสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านความพร้อมและศักยภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการทำงาน และให้คะแนนด้านสังคมน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยให้น้ำหนักกับคุณภาพชีวิตด้านสังคมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความพร้อม และศักยภาพ ด้านอื่นๆ และให้น้ำหนักด้านความปลอดภัยน้อยที่สุด ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด ระหว่างปี 2563 และปี 2564 พบว่า ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตในภาพรวมปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 โดยดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตทั้ง 8 ด้าน ของกลุ่มแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด เพิ่มขึ้นทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน แสดงให้เห็นว่าปี 2564 แรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าปีก่อน เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตในภาพรวมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ปี 2564 แรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด ส่วนใหญ่เกือบทุกภูมิภาคมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน ยกเว้น ภาคตะวันออกที่แรงงานมีคุณภาพชีวิตลดลงจากปีก่อน โดยปี 2564 อยู่ที่ 55.57 คะแนน จาก 61.67 คะแนน ในปี 2563

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด	1
1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด	1
2. คุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด	3
2.1 ด้านเศรษฐกิจ	3
2.2 ด้านสังคม	6
2.3 ด้านสุขภาพ	6
2.4 ด้านความปลอดภัย	7
2.5 ด้านสภาพแวดล้อม	8
2.6 ด้านการทำงาน	10
2.7 ด้านความพร้อมและศักยภาพ	10
2.8 ด้านอื่น ๆ	13
3. การได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม	15
4. ปัญหาด้านแรงงาน	16
5. ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ	16
6. การมีสวัสดิการและรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	19
7. ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด	20
บรรณานุกรม	24

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 เปรียบเทียบดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด ปี 2563 และปี 2564	20
แผนภาพที่ 2 เปรียบเทียบดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด รายภูมิภาค ปี 2563 และปี 2564	21

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืดจำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 2	ข้อมูลทั่วไปด้านการประกอบอาชีพของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 3	คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืดจำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 4	คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน) ของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 5	คุณภาพชีวิตด้านสังคมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 6	คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 7	คุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 8	คุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 9	คุณภาพชีวิตด้านการทำงานของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืดจำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 10	ความพร้อมและศักยภาพของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 11	ทักษะความพร้อมของการทำงานในสาขาอาชีพ กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 12	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 13	คุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ ของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 14	การได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 15	ปัญหาด้านแรงงานของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 16	การใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 17	ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 18	การมีสวัสดิการและรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 19	ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน ของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค
ตารางที่ 20	ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแต่ละด้านของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของกิจการในภาคการเกษตร เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การป่าไม้ รวมถึงบุคคลผู้เป็นเจ้าของกิจการในภาคการประมง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และประมงน้ำจืด เป็นต้น⁽¹⁾ มีผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 52,076 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.33 และเพศชาย ร้อยละ 43.67 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.78 มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วง 20 - 59 ปี ร้อยละ 73.73 การศึกษา ร้อยละ 62.97 ของกลุ่มอาชีพเกษตรกรฯ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.92 ไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานมาก่อน มีเพียงร้อยละ 14.08 ที่เคยทำงานมาก่อน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.94 เคยทำงานเป็นพนักงานโรงงาน และเหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงานผู้ที่เคยทำงานมาก่อนส่วนมากระบุว่าต้องการอิสระ ร้อยละ 36.85 เมื่อสอบถามถึงความต้องการทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการ กลุ่มผู้ที่เป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.01 ไม่มีความต้องการ และผู้ที่เป็นเกษตรกร ร้อยละ 42.83 ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง

เมื่อพิจารณาตามภูมิภาค พบว่า อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคตะวันออก และ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามลำดับ (ตารางที่ 1 และ 2)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (คน/ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียง เหนือ	ภาคใต้
จำนวน (คน)	52,076	1,413	2,027	1,973	3,092	10,021	22,507	11,043
เพศ								
เพศหญิง	56.33	42.68	48.74	49.87	51.07	52.09	59.79	58.88
เพศชาย	43.67	57.32	51.26	50.13	48.93	47.91	40.21	41.12
สถานภาพ								
โสด	11.73	13.94	11.94	30.92	22.48	11.04	9.85	9.44
สมรส	81.78	81.03	75.83	56.72	72.83	82.93	84.20	80.77
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	6.49	5.02	12.23	12.37	4.69	6.04	5.94	18.92
อายุ								
อายุน้อยกว่า 20 ปี	0.35	0.28	0.30	0.30	0.97	0.23	0.35	0.32
อายุ 20 - 59 ปี	73.73	59.16	62.60	66.29	69.92	68.09	75.88	80.77
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	25.92	40.55	37.10	33.40	29.11	31.68	23.77	18.92

(1) ที่มา : สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและสำรวจแรงงานนอกระบบ (2562) หน้า 112

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียง เหนือ	ภาคใต้
วุฒิการศึกษาสูงสุด								
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	62.97	56.05	69.71	70.65	50.97	71.04	63.05	57.13
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือ เทียบเท่า	18.21	30.57	14.01	14.60	18.11	15.23	19.52	18.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.หรือเทียบเท่า	14.43	9.70	14.01	9.38	26.75	11.01	14.37	16.30
อนุปริญญา/ปวส.	2.06	0.99	2.91	2.38	2.01	1.51	1.47	3.73
ปริญญาตรี	2.22	2.55	2.12	2.94	2.10	1.14	1.50	4.54
สูงกว่าปริญญาตรี	0.07	0.14	0.10	0	0.06	0.05	0.02	0.16
กำลังศึกษา	0.05	0	0	0	0	0.03	0.08	0.04

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปด้านการประกอบอาชีพของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียง เหนือ	ภาคใต้
ประกอบอาชีพหลักเพียงอาชีพ เดียว	82.15	95.74	84.72	95.15	92.14	80.36	75.21	90.83
ประกอบอาชีพรอง	17.85	4.26	15.28	4.85	7.86	19.64	24.79	9.17
ก่อนหน้าที่ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ประกอบอาชีพหรือไม่								
ไม่เคยทำงาน	85.92	91.01	75.33	79.42	91.43	88.91	84.71	86.57
เคยทำงาน	14.08	8.99	24.67	20.58	8.57	11.09	15.29	13.43
ข้าราชการ	2.34	5.00	1.04	3.34	6.41	2.60	1.72	2.90
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2.73	2.50	0.84	0.77	2.56	3.22	2.71	3.67
พนักงานบริษัทเอกชน	21.83	20.00	9.81	8.74	16.03	25.44	16.00	39.58
พนักงานโรงงาน	47.94	61.67	62.63	57.84	46.79	50.88	54.57	23.89
อื่น ๆ	25.15	10.83	25.68	29.31	28.21	17.86	25.00	29.96
เหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงาน (เฉพาะผู้ที่ตอบเคยทำงานมาก่อน)								
เกษียณอายุ/อายุมาก	10.02	19.09	9.43	4.95	18.80	10.88	11.59	6.19
ถูกเลิกจ้าง	11.56	2.73	15.33	5.28	1.71	13.13	12.28	11.09
ต้องการอิสระ	36.85	45.45	41.98	46.86	39.32	37.63	35.21	34.41
สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย	12.37	8.18	4.72	5.28	17.09	11.75	15.30	11.25
ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า	15.54	13.64	16.75	29.37	11.11	16.50	11.63	19.45
มีปัญหาในที่ทำงาน	1.63	3.64	2.12	0.99	0	2.00	1.43	1.77
อื่น ๆ	12.02	7.27	9.67	7.26	11.97	8.13	12.57	15.84

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียง เหนือ	ภาคใต้
ท่านอยากทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่								
อยาก	36.99	15.43	30.74	15.10	39.23	33.55	40.92	39.30
ไม่อยาก	63.01	84.57	69.26	84.90	60.77	66.45	59.08	60.70
ท่านทำงานในฐานะอะไร								
นายจ้าง	7.47	28.24	22.79	3.95	9.31	6.96	5.41	6.76
ลูกจ้าง	24.01	19.04	9.67	15.91	16.40	25.43	27.16	23.15
ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า	3.34	1.63	2.47	0.61	0.91	6.03	4.15	0.79
การรวมกลุ่ม	1.76	0.50	7.45	0.56	1.29	2.70	1.64	0.62
ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มี ลูกจ้าง	42.83	44.66	30.69	62.34	64.78	45.68	29.23	60.30
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับ ค่าจ้าง	10.75	5.38	8.78	3.95	4.17	6.98	16.64	6.27
อื่น ๆ	9.85	0.57	18.15	12.67	3.14	6.23	15.76	2.11

2. คุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

2.1 ด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.69 มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือน โดยเฉลี่ยมีรายได้รวม 8,112.10 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้จากการทำเกษตรเพียงอย่างเดียวอยู่ที่ 7,290.35 บาทต่อเดือน ซึ่งร้อยละ 32.54 มีคนร่วมใช้จ่ายจากเงินที่ได้ จำนวน 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 63.81 ของเกษตรกรระบุว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย มีภาระหนี้สิน ร้อยละ 54.89 ซึ่งเป็นภาระหนี้สินจากการกู้ยืมเงินในระบบ ร้อยละ 88.00 โดยกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด ร้อยละ 54.13 ได้รับค่าตอบแทนรายงวด/รายครั้ง และส่วนใหญ่ระบุว่าค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นมีความคุ้มค่ากับงานที่ทำ ร้อยละ 61.54 มีเพียงร้อยละ 38.46 ระบุว่าไม่คุ้มค่า เนื่องจากเห็นว่ามีกำไรน้อย/รายได้น้อย ร้อยละ 83.66 ไม่ได้ตั้งเป้าหมายรายวัน มีเพียงร้อยละ 16.34 ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งร้อยละ 75.49 ของผู้ที่ตั้งเป้าหมายระบุว่าทำได้สำเร็จ

เมื่อพิจารณาเป็นรายภูมิภาค พบว่า ในกรุงเทพและปริมณฑลมีรายได้รวมเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ (ตารางที่ 3 และ 4)

ตารางที่ 3 คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
รายได้รวมเฉลี่ย (รวมรายรับทุกช่องทาง) บาทต่อเดือน	8,112.10	16,493.35	10,024.00	12,249.52	11,139.67	7,356.55	6,309.36	9,487.08
ต่ำกว่า 9,000	67.69	25.97	63.40	23.31	31.08	75.52	80.41	58.96
9,000 – 15,000	23.65	35.53	23.33	58.08	55.11	18.75	15.24	28.82
มากกว่า 15,000	8.66	38.50	13.27	18.60	13.81	5.73	4.35	12.22
จำนวนคนที่ร่วมใช้จ่าย								
1 คน	13.33	17.20	11.20	26.31	16.69	10.64	12.30	14.53
2 คน	27.20	30.50	31.33	39.84	37.35	24.80	25.62	26.33
3 คน	26.93	31.42	23.43	18.60	26.42	30.45	26.95	25.37
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	32.54	20.88	34.04	15.26	19.53	34.11	35.13	33.77
โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่านเพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่								
เพียงพอ	36.19	48.05	47.76	67.36	45.50	39.51	24.17	45.88
ไม่เพียงพอ	63.81	51.95	52.42	32.64	54.50	60.49	75.83	54.12
ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่								
ไม่มี	45.11	68.44	39.07	74.35	40.69	51.77	33.71	56.44
มี	54.89	31.56	60.93	25.65	59.31	48.23	66.29	43.56
มี ในระบบ	88.00	86.77	93.60	89.33	86.64	85.74	88.63	87.36
มี นอกกระบบ	12.00	13.23	6.40	10.67	13.36	14.26	11.37	12.64

ตารางที่ 4 คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน) ของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาค ตะวันออก	ภาคตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
รายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) บาทต่อเดือน	7,290.35	11,900.00	7,369.31	12,246.01	10,245.99	6,833.18	5,356.59	8,692.89
งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท								
รายชั่วโมง	0.52	0.31	0.40	0.26	0.55	0.24	0.65	0.58
รายวัน	21.76	14.42	8.72	15.44	10.17	19.57	22.60	29.69
รายสัปดาห์	3.24	16.99	2.63	4.07	1.14	0.72	1.77	7.02
รายเดือน	17.61	26.19	12.69	13.64	7.66	11.68	20.15	21.44
รายงวด/รายครึ่ง	54.13	41.62	64.57	62.22	79.15	65.27	51.97	39.69
อื่น ๆ	2.74	0.47	11.00	4.37	1.34	2.51	2.85	1.57
รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับความคุ้มค่าต่องานที่ท่านทำหรือไม่								
คุ้มค่า	61.54	81.61	55.86	79.20	71.96	49.11	59.95	68.34
ไม่คุ้มค่าเนื่องจาก	38.46	18.39	44.14	20.80	28.04	50.89	40.05	31.66
ทำงานหนัก เกินไป	28.41	17.54	15.51	12.32	22.11	39.87	28.96	19.82
กำไรน้อย/ รายได้น้อย	69.38	80.26	82.61	82.70	73.75	58.88	68.76	77.53
รบกวนเวลา ส่วนตัวมากเกินไป	0.94	1.32	0.59	0.88	3.71	0.47	1.07	0.72
อื่น ๆ	1.27	0.88	1.29	4.11	0.43	0.78	1.22	1.93
เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันของท่านคือ								
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	83.66	90.56	89.94	94.08	85.83	84.66	82.49	80.71
ตั้งเป้าหมาย	16.34	9.41	10.06	5.92	14.17	15.34	17.51	19.29
สำเร็จ	75.49	81.10	80.11	87.37	78.22	63.15	76.90	79.61
ไม่สำเร็จ	24.51	18.90	19.89	12.63	21.78	36.58	23.10	20.39

2.2 ด้านสังคม ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ร้อยละ 88.32 เกือบทั้งหมด ร้อยละ 97.40 ไม่เคยมีปัญหาทะเลาะหรือขัดแย้งกับใคร (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 คุณภาพชีวิตด้านสังคมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
สภาพความเป็นอยู่								
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ	88.32	84.22	90.03	89.76	89.62	90.40	87.13	88.43
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ	1.31	1.42	0.84	0.91	2.65	1.22	0.89	2.00
อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง	9.92	12.10	8.73	8.21	7.31	8.08	11.71	8.92
อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)	0.10	0.21	0.10	0.05	0.06	0.09	0.12	0.10
อาศัยในบ้านพักที่ หน่วยงานจัดให้	0.05	0.07	0	0.05	0.03	0.04	0.02	0.11
เช่าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย	0.24	1.77	0.20	0.76	0.23	0.14	0.10	0.36
อื่น ๆ	0.06	0.21	0.10	0.25	0.10	0.03	0.04	0.08
งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ขัดแย้งบ้างหรือไม่								
ไม่มี	97.40	99.43	98.57	99.43	95.13	96.61	97.02	98.68
มี	2.60	0.57	1.43	0.57	4.87	3.39	2.98	1.32
เรื่องงาน	38.81	40.00	37.50	36.36	3.55	28.52	52.98	38.21
เรื่องส่วนตัว	59.90	20.00	50.00	63.46	95.04	70.79	45.96	60.98
อื่น ๆ	1.30	40.00	12.50	0	1.42	0.69	1.05	0.81

2.3 ด้านสุขภาพ ส่วนใหญ่แล้วมีสภาพร่างกายปกติมีเพียง ร้อยละ 0.71 ที่มีความพิการ กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด ส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน มีเพียง ร้อยละ 20.08 ที่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.27 ระบุว่ามีความปวดเมื่อย (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
สภาพร่างกาย								
ปกติ	99.29	99.65	99.75	99.09	99.68	99.24	99.16	99.37
พิการ ประเภท ความพิการ	0.71	0.35	0.25	0.91	0.32	0.76	0.84	0.63
การมองเห็น	13.79	0	0	11.11	10.00	5.26	20.74	10.00
การได้ยิน	25.86	40.00	0	0	20.00	33.33	21.48	38.33
การเคลื่อนไหว	47.24	40.00	80.00	72.22	60.00	50.88	45.93	35.00
อื่น ๆ	13.10	20.00	20.00	16.67	10.00	10.53	11.85	16.67

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
มีบัตรประจำตัว คนพิการ	82.00	100	0	50.00	80.00	88.64	84.62	78.26
ไม่มีบัตร ประจำตัวคนพิการ	18.00	0	100	50.00	20.00	11.36	15.38	21.74
ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่								
มี	5.76	5.10	16.13	4.36	4.14	5.66	5.15	5.99
ไม่มี	94.24	94.91	83.87	95.64	95.86	94.34	94.85	94.01
การทำงานของท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่								
ไม่มี	79.92	89.50	67.58	85.17	91.44	78.75	79.95	77.81
มี อย่างไร	20.08	10.50	32.42	14.83	8.56	21.25	20.05	22.19
เครียด	6.40	9.86	3.42	3.48	6.36	11.47	5.32	4.99
ปวดเมื่อย	92.27	88.73	96.27	94.77	91.10	88.19	92.52	94.21
อื่น ๆ	1.33	1.41	0.31	1.74	2.54	0.35	2.16	0.80

2.4 ด้านความปลอดภัย ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.32 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน และร้อยละ 99.17 ไม่เคยประสบเหตุการณ์ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน มีเพียงร้อยละ 0.83 ที่เคยประสบเหตุการณ์ โดยผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์ส่วนใหญ่ระบุว่าเคยโดนลัทธิภัย (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 คุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียง เหนือ	ภาคใต้
ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง								
ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการ ปฏิบัติงาน	92.32	98.09	86.53	98.18	94.95	93.85	91.80	90.53
เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวใน โรงพยาบาล	6.94	1.56	13.02	1.42	4.59	5.77	7.45	8.18
เคย และต้องพักรักษาตัวใน โรงพยาบาล	1.07	0.42	0.49	0.46	0.61	1.11	1.03	1.54
ในเวลางาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้างหรือไม่								
ไม่เคยประสบเหตุการณ์	99.17	99.50	99.26	99.70	99.29	99.41	99.27	98.55
เคยประสบเหตุการณ์	0.83	0.50	0.74	0.30	0.71	0.59	0.73	1.45
ลักทรัพย์	0.44	0.28	0.30	0.05	0.42	0.35	0.39	0.74
จี้/ปล้น	0.04	0	0.10	0.10	0	0.04	0.01	0.12
อื่น ๆ	0.14	0	0.15	0	0.10	0.07	0.11	0.33

2.5 ด้านสภาพแวดล้อม ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของกลุ่มอาชีพลูกจ้างทำงานบ้านมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ดังนี้ ร้อยละ 41.89 บริเวณที่อยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม ร้อยละ 41.50 บริเวณที่อยู่อาศัยมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม และร้อยละ 40.06 บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่ และมีความพึงพอใจในระดับมาก คือ บริเวณที่อยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 40.58 มีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง ร้อยละ 39.14 และมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น ร้อยละ 38.89 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 คุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค	2.17	4.58	36.50	36.50	20.25
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	0.35	1.91	54.92	24.13	18.68
ภาคกลาง	1.13	1.92	32.17	49.09	15.69
ภาคตะวันออก	1.77	1.72	13.53	19.82	63.15
ภาคตะวันตก	2.33	2.88	36.03	33.80	24.97
ภาคเหนือ	1.77	3.80	31.93	41.19	21.31
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.40	4.84	42.61	34.19	16.96
ภาคใต้	4.55	6.59	30.85	39.97	18.04
2. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อ ความต้องการการใช้ไฟฟ้า	0.95	3.36	31.97	40.58	23.16
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	0.35	1.70	53.57	25.69	18.68
ภาคกลาง	0.74	1.92	29.80	50.37	17.17
ภาคตะวันออก	0.76	1.17	13.89	35.94	48.25
ภาคตะวันตก	1.75	3.17	35.51	32.37	27.20
ภาคเหนือ	0.78	3.11	29.59	44.89	21.63
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.88	4.00	35.83	37.82	21.46
ภาคใต้	1.06	3.21	26.13	45.51	24.08
3. บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการปัญหา ขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม	2.59	7.00	41.89	33.61	14.91
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1.56	4.18	58.32	23.99	11.96
ภาคกลาง	1.18	3.50	36.21	46.72	12.38
ภาคตะวันออก	1.42	2.38	25.80	28.33	42.07
ภาคตะวันตก	1.55	3.62	39.29	32.05	23.48
ภาคเหนือ	1.49	6.15	40.68	35.37	16.32
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.23	7.76	46.11	30.76	12.14
ภาคใต้	3.20	8.98	36.91	38.02	12.89

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
4 บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยจาก ยาเสพติดและอาชญากรรม	2.69	8.85	41.50	32.58	14.37
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1.27	7.43	56.05	22.51	12.74
ภาคกลาง	1.23	5.08	35.52	44.15	14.01
ภาคตะวันออก	3.55	5.78	31.37	18.50	40.80
ภาคตะวันตก	1.97	4.24	40.36	31.44	21.99
ภาคเหนือ	1.86	6.37	41.26	35.08	15.44
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.92	10.38	44.90	29.90	11.89
ภาคใต้	3.49	10.71	36.17	37.75	11.88
5 บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการ และสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ใน ภายในพื้นที่	3.44	8.79	40.06	33.26	14.44
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1.42	8.35	55.70	21.66	12.88
ภาคกลาง	2.71	7.45	33.45	41.34	15.05
ภาคตะวันออก	2.33	10.75	26.25	19.56	41.10
ภาคตะวันตก	1.55	5.14	39.42	31.02	22.87
ภาคเหนือ	2.08	6.00	42.18	36.52	13.22
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.45	10.22	43.57	29.95	11.81
ภาคใต้	3.76	9.36	32.84	40.14	13.90
6 บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของถนนที่ดี หรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการ เดินทาง	1.27	5.38	36.18	39.14	18.03
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	0.50	3.96	54.99	26.33	14.23
ภาคกลาง	1.23	3.40	31.43	47.02	16.92
ภาคตะวันออก	1.52	13.79	20.88	20.27	43.54
ภาคตะวันตก	1.07	3.04	38.20	38.84	18.86
ภาคเหนือ	0.88	4.05	35.13	42.92	17.02
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.35	5.64	39.77	36.79	16.45
ภาคใต้	1.57	5.73	30.46	44.15	18.08
7 บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวกในการ เข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานี ตำรวจ เป็นต้น	1.32	5.36	35.33	38.89	19.09
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	0.64	4.53	56.55	24.42	13.87
ภาคกลาง	1.04	3.26	34.29	44.50	16.92
ภาคตะวันออก	4.82	15.31	17.38	18.91	43.59
ภาคตะวันตก	1.13	3.07	37.23	39.94	18.63
ภาคเหนือ	0.83	4.04	36.12	41.26	17.74
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.28	5.76	37.53	37.23	18.21
ภาคใต้	1.45	5.12	30.27	44.24	18.93

2.6 ด้านการทำงาน ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.75 ระบุว่าไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ และที่มีปัญหา ระบุว่าไม่มีสวัสดิการ ร้อยละ 76.29 นอกจากนี้ พบว่า ระยะเวลาในการทำงานของอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด เฉลี่ยอยู่ที่ 7.94 ชั่วโมงต่อวัน โดยภาคตะวันตกมีชั่วโมงการทำงานมากที่สุด 8.52 ชั่วโมงต่อวัน (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 คุณภาพชีวิตด้านการทำงานของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่มีปัญหา	84.75	93.21	89.79	95.03	87.06	83.08	82.38	86.60
ไม่ได้รับค่าตอบแทน ตามที่ตกลงกันได้	6.06	4.17	5.80	2.04	14.75	10.38	4.24	4.05
ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า	8.62	7.29	8.21	6.12	3.50	21.52	5.87	2.91
ชั่วโมงการทำงานมาก เกินไป	5.94	8.33	3.38	6.12	2.25	7.31	4.06	10.61
ไม่สามารถหยุดงานได้	12.49	7.29	2.42	18.37	48.75	16.57	8.17	10.95
ไม่มีสวัสดิการ	76.29	83.33	78.74	58.16	38.75	71.64	83.41	74.19
อื่น ๆ	6.21	8.3	14.49	38.78	7.75	3.83	4.87	8.65
ระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและ อาชีพเสริมทั้งหมด) ชั่วโมง/วัน	7.94	8.08	7.80	7.86	8.52	7.97	8.20	7.51

2.7 ด้านความพร้อมและศักยภาพ ส่วนใหญ่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี ในระดับมาก ร้อยละ 31.32 แต่ไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี ร้อยละ 59.13 (ตารางที่ 10)

เมื่อพิจารณาด้านทักษะความพร้อมของการทำงานในสาขาอาชีพ พบว่า ผู้มีทักษะในสาขาอาชีพ ภาคบริการ ร้อยละ 17.48 ส่วนใหญ่มีความสามารถในการงานแม่บ้าน ผู้มีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 16.90 ส่วนใหญ่มีความสามารถในการงานไม้ ผู้มีทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 6.27 ส่วนใหญ่มีความสามารถในการงานตัดเย็บ ผู้มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 4.22 ส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล และผู้มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 3.41 ส่วนใหญ่มีความสามารถในการงานไฟฟ้า (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 10 ความพร้อมและศักยภาพของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่ สามารถ ทำได้	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาไทย)	2.87	6.14	9.06	28.69	31.32	21.93
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	2.26	1.27	3.75	43.74	31.35	17.62
ภาคกลาง	1.18	6.66	3.31	17.86	49.33	21.66
ภาคตะวันออก	13.79	1.27	2.33	8.57	42.73	31.32

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่ สามารถ ทำได้	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ภาคตะวันตก	2.13	10.28	3.78	16.98	41.20	25.61
ภาคเหนือ	1.43	4.47	13.09	28.33	24.22	28.46
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.02	7.13	9.49	37.18	26.50	16.68
ภาคใต้	2.54	5.87	8.92	18.65	39.45	24.58
2. ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ)	59.13	18.91	11.06	7.88	2.44	0.59
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	39.42	34.47	18.47	6.72	0.78	0.14
ภาคกลาง	58.86	28.17	8.58	3.45	0.74	0.20
ภาคตะวันออก	78.05	9.38	5.58	4.28	1.88	0.30
ภาคตะวันตก	51.55	21.05	15.88	7.89	2.07	1.55
ภาคเหนือ	64.56	14.68	14.10	5.32	1.00	0.34
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	58.08	19.51	9.85	10.18	1.89	0.49
ภาคใต้	57.64	18.93	9.90	7.02	5.58	0.94
3. ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	38.59	19.37	17.00	17.46	5.33	2.26
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	24.70	33.90	26.33	9.62	2.48	2.97
ภาคกลาง	43.12	23.04	14.11	13.76	4.44	1.53
ภาคตะวันออก	51.14	13.68	8.87	10.09	6.44	9.78
ภาคตะวันตก	35.67	19.47	15.10	21.70	5.40	2.65
ภาคเหนือ	44.48	19.17	19.21	13.71	2.55	0.88
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	37.52	18.09	16.97	20.75	4.54	2.14
ภาคใต้	34.95	20.63	16.36	15.95	9.77	2.35
4. ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	47.12	19.27	14.27	13.86	3.97	1.53
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	35.60	27.25	24.63	8.28	1.84	2.41
ภาคกลาง	48.84	23.33	11.00	11.49	3.70	1.63
ภาคตะวันออก	60.52	12.87	7.10	7.65	5.22	6.64
ภาคตะวันตก	53.10	16.75	9.41	14.36	3.23	3.14
ภาคเหนือ	50.01	19.84	17.17	10.62	1.82	0.54
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	45.91	17.86	14.03	17.34	3.61	1.26
ภาคใต้	44.03	21.70	14.03	11.83	6.95	1.48

ตารางที่ 11 ทักษะความพร้อมของการทำงานในสาขาอาชีพ กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
สาขาอาชีพช่าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	16.90	4.74	24.12	12.98	21.86	20.56	16.29	14.37
งานไม้	52.74	53.73	26.58	29.69	53.55	51.46	58.41	52.68
งานปูน	45.92	25.37	31.70	28.52	40.24	45.53	52.28	42.22
งานอลูมิเนียม	2.23	0	1.02	0.78	2.51	3.16	2.43	1.13
งานหล่อ/งานแม่พิมพ์	1.02	0	0.82	1.95	1.18	1.07	1.12	0.63
งานซ่อม	26.12	38.81	59.92	56.25	40.98	19.81	20.45	25.27
งานสี	14.72	7.46	9.20	3.13	33.28	8.98	17.78	11.09
สาขาอาชีพไฟฟ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	3.41	2.12	3.85	1.42	5.66	4.92	2.64	3.40
งานไฟฟ้า	62.51	90.00	73.08	50.00	84.57	69.98	71.72	76.86
งานดูแลระบบคอมพิวเตอร์	7.55	0	7.69	35.71	2.86	1.01	9.60	13.56
งานซ่อมบำรุงอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์	9.47	3.33	2.56	7.14	17.71	4.26	12.29	10.11
สาขาอาชีพศิลปะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	6.27	1.77	5.72	3.80	11.97	8.17	4.58	7.53
งานวาดภาพ	4.65	28.00	1.72	1.33	5.68	0.49	6.60	5.90
งานปั้น	5.08	12.00	5.17	2.67	9.19	1.22	4.56	7.70
งานออกแบบ	6.52	8.00	4.31	4.00	15.95	1.34	7.76	6.38
งานแกะสลัก	2.42	8.00	0.86	6.67	1.08	1.10	2.91	3.37
งานตัดเย็บ	56.20	44.00	35.34	72.00	68.92	32.23	59.26	68.11
งานเครื่องประดับ	5.63	0	14.66	8.00	12.97	1.34	7.47	3.01
งานถัก	14.66	4.00	11.21	4.00	4.32	16.24	21.05	11.55
สาขาอาชีพภาคบริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	17.48	7.29	17.71	11.35	12.65	14.67	17.99	22.73
งานวาดแผนที่	3.57	0	1.11	4.02	12.28	3.47	3.85	2.27
งานแม่บ้าน	55.87	37.86	55.99	66.07	57.29	38.71	65.04	50.72
งานประกอบอาหาร	37.46	33.01	46.52	45.98	48.85	22.11	31.65	52.19
งานต้อนรับ	7.14	3.88	4.74	3.57	5.88	4.22	8.40	7.81
งานขาย	21.34	33.01	15.04	22.32	50.64	15.44	21.44	20.40
งานรักษาความปลอดภัย	5.60	4.85	2.79	0.45	10.23	6.12	5.78	5.18
งานดูแลผู้สูงอายุและเด็กปฐมวัย	1.05	4.85	1.39	1.34	0.26	0.48	1.41	0.72
สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	4.22	0.99	8.78	5.07	10.45	1.57	2.85	7.10
การใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้น ข้อมูล	94.86	100	91.01	92.00	98.45	96.82	91.26	97.07
งานเขียนโปรแกรม	1.55	0	1.12	4.00	0.31	1.27	2.50	1.15

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
งานตัดต่อวิดีโอ	1.23	0	3.37	0	0.31	0.64	1.87	0.89
กราฟฟิคดีไซน์	1.18	0	0	1.00	0.62	0	2.03	1.28

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อม พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.68 และมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “พร้อมมาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 4.45 ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ และด้านการใช้ภาษาต่างประเทศในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.38, 2.13 และ 1.77 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค พบว่า ภาคใต้มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันตก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคเหนือ ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (คะแนน)

กลุ่มอาชีพ/ภูมิภาค	ท่านใช้ภาษาไทย ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาไทย)	ท่านใช้ ภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นภาษาที่ สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี	ท่านใช้ อินเทอร์เน็ตใน การสืบค้นข้อมูล ได้อย่างดี (เทคโนโลยี สารสนเทศ)	ท่านใช้โปรแกรม/ แอปพลิเคชันเพื่อ เป็นช่องทางใน การสร้างรายได้ ได้อย่างดี	ระดับความ คิดเห็น
เกษตรกร ประมงน้ำจืด	4.45	1.77	2.38	2.13	2.68
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.54	1.95	2.40	2.21	2.77
ภาคกลาง	4.72	1.60	2.18	2.03	2.63
ภาคตะวันออก	4.59	1.44	2.36	2.04	2.61
ภาคตะวันตก	4.62	1.93	2.50	2.07	2.78
ภาคเหนือ	4.55	1.65	2.13	1.96	2.57
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.27	1.80	2.43	2.19	2.67
ภาคใต้	4.60	1.89	2.52	2.20	2.80

หมายเหตุ : คะแนนระดับความคิดเห็นเฉลี่ยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าอยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง 3.34 – 5.00 หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความพร้อมมาก ช่วงคะแนนระหว่าง 1.67 – 3.33 หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความพร้อมปานกลาง ช่วงคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความพร้อมน้อย

2.8 ด้านอื่น ๆ ใน 1 วัน มีเวลางานโดยเฉลี่ย 7.87 ชั่วโมง อีก 7.98 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน/นอน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 95.57 มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ร้อยละ 96.05 ระบุว่าใช้เวลาว่างกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ ร้อยละ 97.38 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และร้อยละ 30.98 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือมีรายได้เพิ่มขึ้น และร้อยละ 50.02 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตการทำงาน (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 คุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ ของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียง เหนือ	ภาคใต้
ใน 24 ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร								
เวลางาน	7.87	8.06	7.53	7.85	8.58	7.87	8.14	7.44
เวลาพักผ่อน/นอน	7.98	8.55	7.61	7.95	8.29	7.88	7.99	8.00
เวลาส่วนตัว	5.39	5.39	4.75	6.81	4.94	5.55	5.07	5.63
เวลาอื่น ๆ	3.69	3.35	3.73	3.08	3.76	3.83	3.68	3.68
ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน (ตามที่ท่านแบ่งสัดส่วนไว้แล้ว) หรือไม่								
มี	95.57	97.59	96.93	98.45	75.90	97.79	96.42	95.73
ไม่มี	4.43	2.41	3.07	1.55	24.10	2.21	3.58	4.27
งานที่ท่านทำ มีเวลาเหมาะสมและเพียงพอระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว								
เหมาะสมเพียงพอ	96.05	99.12	98.04	98.34	74.82	98.35	96.43	97.18
ไม่เหมาะสมเพียงพอ	3.95	0.88	1.96	1.66	25.18	1.65	3.57	2.82
ท่านเคยโดยถูก/ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่								
ไม่เคย	97.38	98.68	98.90	99.22	92.97	97.88	97.11	97.71
เคย	2.62	1.32	1.10	0.78	7.03	2.12	2.89	2.29
อะไรคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานในอนาคตท่าน								
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	50.02	71.38	48.14	74.33	64.43	49.32	44.32	51.58
รายได้เพิ่มขึ้น	30.98	18.68	28.39	13.87	21.75	31.45	34.12	31.68
เป็นเจ้าของกิจการ	0.94	1.20	0.85	0.93	0.78	1.70	0.71	0.70
ขยายกิจการ	0.59	0.90	1.14	0.71	0.70	0.69	0.42	0.61
ได้รับการยอมรับ/ยกย่อง	0.43	0.22	0.30	0.05	0.39	0.24	0.69	0.26
มีบ้าน/มีรถ	1.04	1.27	1.04	0.38	0.54	1.28	0.94	1.18
หมดภาระหนี้สิน	10.19	3.21	12.08	3.44	8.62	10.44	12.82	7.09
บุตรหลานสำเร็จการศึกษา	5.55	3.14	7.46	2.68	2.68	4.8	5.83	6.77
อื่น ๆ	0.26	0	0.60	3.60	0.12	0.04	0.15	0.12

3. การได้รับการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

ร้อยละ 44.75 ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 61.35 ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ สำหรับความคุ้มครองจากกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน นั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.53 ไม่ได้เป็นสมาชิก และร้อยละ 77.03 ตอบว่าไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่างๆ กลุ่มใดเลย (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 การได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ								
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง	44.75	62.00	24.96	61.48	66.69	39.10	39.87	52.12
ผู้ประกันตน ม.39	1.17	1.13	1.53	1.88	0.55	1.33	1.05	1.24
ผู้ประกันตน ม.40	7.88	3.33	2.91	2.38	2.75	15.89	5.38	9.61
เบี้ยความพิการ	0.72	0.50	0.49	0.81	0.26	0.74	0.88	0.55
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	17.82	25.97	29.65	22.15	20.38	20.70	17.18	11.83
เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ	36.40	10.90	59.64	13.68	12.68	34.47	45.49	29.34
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่ได้เป็นสมาชิก	61.35	85.00	51.95	75.77	70.41	54.33	56.28	71.59
กองทุนหมู่บ้าน	37.22	14.58	47.66	17.99	28.88	45.62	42.33	26.71
การทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	2.70	0.64	0.94	4.21	0.94	1.67	3.79	2.24
กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน	0.28	0	0.05	0.30	0.19	0.22	0.38	0.23
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการด้วยตนเอง/รวมกลุ่มดำเนินการ								
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่ได้เป็นสมาชิก	72.53	87.40	67.29	50.48	79.08	70.35	71.15	78.48
การทำประกันชีวิต	12.67	7.29	5.92	36.64	12.48	14.23	15.44	3.30
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	17.13	6.37	28.17	22.76	11.22	17.50	16.25	18.60
การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่ได้เป็นสมาชิก	77.03	88.46	60.09	77.55	77.55	68.92	77.34	85.14
OTOP	1.23	0.14	0.74	0.51	0.19	1.63	1.51	0.90
วิสาหกิจชุมชน	2.82	0.21	1.48	1.47	0.71	2.49	4.14	1.87
กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช	18.22	5.10	34.58	16.88	19.44	27.18	17.44	10.22
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	3.40	0.78	0.94	0.51	2.17	4.95	3.96	2.47
กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด	0.76	4.95	3.60	0.46	0.32	0.45	0.53	0.63
กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเล	0.18	0.21	0.10	0.05	0.94	0.10	0.06	0.32
กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	0.17	0.28	0	0.25	0.42	0.08	0.14	0.24

4. ปัญหาด้านแรงงานของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.97 ตอบว่าไม่มีปัญหาด้านแรงงาน สำหรับคนที่ตอบว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 58.06 รองลงมา ได้แก่ ค่าตอบแทน ร้อยละ 35.88 ขาดทักษะฝีมือทั่วไป ร้อยละ 34.59 ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ร้อยละ 20.23 และปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ ร้อยละ 15.55 ตามลำดับ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ปัญหาด้านแรงงานของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน								
ไม่มีปัญหา	72.97	90.16	68.97	95.24	84.48	57.67	72.59	78.96
ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง	58.06	26.62	53.26	41.49	64.17	68.25	58.57	40.72
ขาดทักษะฝีมือทั่วไป	34.59	17.27	27.03	22.34	22.92	44.86	34.74	21.44
ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	20.23	12.23	5.25	12.77	5.83	30.46	19.16	12.18
ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ	15.55	39.57	11.13	7.45	2.29	19.14	14.82	13.78
ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน	12.36	8.63	1.91	9.57	1.67	19.47	10.93	8.57
ไม่รู้สิทธิตามกฎหมาย	11.96	42.45	5.41	17.02	8.75	8.75	12.92	15.67
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	7.02	12.95	3.18	9.57	2.92	6.51	7.10	9.17
ค่าตอบแทน	35.88	40.29	27.19	14.89	22.92	30.58	39.15	42.49

5. ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.49 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน สำหรับผู้ที่เคยใช้บริการฯ ส่วนใหญ่ใช้บริการสำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน สถาบัน/ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าวและสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

เมื่อพิจารณาความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ 5 ลำดับแรก ต้องการสนับสนุนอาชีพเกษตรกรมากที่สุด ร้อยละ 88.66 รองลงมา ได้แก่ ทุนในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 86.04 ความต่อเนื่องในการทำงาน ร้อยละ 83.31 ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม ร้อยละ 80.14 และให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน ร้อยละ 78.66 ตามลำดับ (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 16 การใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

รายการ	รวม	ภูมิภาค						
		กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียง เหนือ	ภาคใต้
หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ไม่เคยใช้บริการ	74.49	91.72	82.98	89.31	90.27	67.43	70.81	77.59
สำนักงานแรงงาน จังหวัด/ศูนย์บริการร่วม กระทรวงแรงงาน	52.96	15.38	35.65	40.28	12.62	72.12	51.46	41.86
สำนักงานจัดหางาน จังหวัด/ศูนย์ข่าว	19.57	28.21	28.99	20.38	19.93	15.29	21.55	18.14
สำนักงานสวัสดิการและ คุ้มครองแรงงานจังหวัด/ศูนย์ ความปลอดภัยในการทำงาน	10.43	8.55	15.65	5.21	5.98	8.64	11.13	11.31
สำนักงานประกันสังคม จังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ คนงาน	24.66	23.08	50.14	17.06	21.59	27.63	19.44	32.12
สถาบัน/ศูนย์พัฒนาฝีมือ แรงงานจังหวัด	24.15	56.41	46.67	7.11	19.93	15.72	19.35	45.33

ตารางที่ 17 ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

ความต้องการความช่วยเหลือ จากภาครัฐ		รวม	ภูมิภาค						
			กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียง เหนือ	ภาคใต้
1. หางานทำในประเทศ	ต้องการ	60.77	51.06	72.49	48.08	77.14	55.89	65.65	53.44
	ไม่ ต้องการ	39.23	48.94	27.51	51.92	22.86	44.11	34.35	46.56
2. หางานทำในต่างประเทศ	ต้องการ	41.87	33.56	57.98	17.14	65.99	36.64	49.92	29.34
	ไม่ ต้องการ	58.13	66.44	42.02	82.86	34.01	63.36	50.08	70.66
3. อาชีพเสริม	ต้องการ	78.51	59.57	84.81	52.09	84.32	77.01	88.82	65.43
	ไม่ ต้องการ	21.49	40.43	15.19	47.91	15.68	22.99	11.18	34.57
4. พัฒนาฝีมือทั่วไป	ต้องการ	77.47	56.48	84.00	50.97	83.52	74.49	88.35	64.51
	ไม่ ต้องการ	22.53	43.52	16.00	49.03	16.48	25.51	11.65	35.49

ความต้องการความช่วยเหลือ จากภาครัฐ		รวม	ภูมิภาค						
			กทม.และ ปริมณฑล	ภาค กลาง	ภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันตก	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียง เหนือ	ภาคใต้
5. พัฒนาทักษะฝีมือด้าน เทคโนโลยีและนวัตกรรม	ต้องการ	74.25	55.46	82.57	50.28	83.25	71.95	84.82	60.62
	ไม่ ต้องการ	25.75	44.54	17.43	49.72	16.75	28.05	15.18	39.38
6. การรวมกลุ่มอาชีพ	ต้องการ	75.69	59.73	84.59	51.78	85.08	73.47	85.22	63.19
	ไม่ ต้องการ	24.31	40.27	15.41	48.22	14.92	26.53	14.78	36.81
7. ความคุ้มครองความ ปลอดภัยในการทำงาน	ต้องการ	76.74	59.46	84.22	51.22	86.48	75.47	87.19	62.87
	ไม่ ต้องการ	23.26	40.54	15.78	48.78	13.52	24.53	12.81	37.13
8. ความรู้ด้านกฎหมาย	ต้องการ	75.96	60.27	84.38	50.97	87.95	76.16	85.28	62.16
	ไม่ ต้องการ	24.04	39.73	15.63	49.03	12.05	23.84	14.72	37.84
9. แก้ไขสภาพแวดล้อมใน สถานที่ทำงาน	ต้องการ	74.78	57.41	83.74	51.07	85.86	73.18	83.90	62.41
	ไม่ ต้องการ	25.22	42.59	16.26	48.93	14.14	26.82	16.10	37.59
10. ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/ เป็นธรรม	ต้องการ	80.14	62.65	84.88	76.36	89.30	78.20	87.98	67.88
	ไม่ ต้องการ	19.86	37.35	15.12	23.64	10.70	21.80	12.02	32.12
11. ให้ข้อมูลข่าวสารด้าน แรงงาน	ต้องการ	78.66	63.76	84.87	53.45	89.02	81.95	86.85	65.25
	ไม่ ต้องการ	21.34	32.24	15.13	46.55	10.98	18.05	13.15	34.75
12. ทุนในการประกอบ อาชีพ	ต้องการ	86.04	73.59	88.52	80.02	91.68	87.30	91.37	76.61
	ไม่ ต้องการ	13.96	26.41	11.48	19.98	8.32	12.70	8.63	23.39
13. ความต่อเนื่องในการ ทำงาน	ต้องการ	83.31	64.92	85.71	78.12	90.27	85.79	90.56	70.03
	ไม่ ต้องการ	16.69	35.08	14.29	21.88	9.73	14.21	9.44	29.97
14. สนับสนุนอาชีพ เกษตรกรรม	ต้องการ	88.66	75.59	88.78	81.45	91.45	91.61	93.90	79.27
	ไม่ ต้องการ	11.34	24.41	11.22	18.55	8.55	8.39	6.10	20.73

6. การมีสวัสดิการและรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

พบว่า กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการจะมีความแตกต่างของจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอ กับค่าใช้จ่าย กับจำนวนแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในจำนวนที่น้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ร้อยละ 37.79 และรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ร้อยละ 62.21 มีผลต่างร้อยละ 24.42 ส่วนกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการ มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ร้อยละ 24.04 และรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ร้อยละ 75.96 มีผลต่างมากกว่าถึงร้อยละ 51.92 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่แรงงานนอกระบบไม่ได้รับสวัสดิการยังเป็นการสร้างความเหลื่อมล้ำให้เกิดขึ้นในกลุ่มที่ไม่ได้รับสวัสดิการด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาตามภูมิภาค พบว่า เกือบทุกภาคในกลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการ ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลต่างระหว่างรายได้เพียงพอ กับรายได้ไม่เพียงพอ สูงสุด ร้อยละ 51.08 รองลงมา ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคกลาง ยกเว้น ภาคตะวันออกที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และทุกภาคในกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการ ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย โดยภาคเหนือมีผลต่างระหว่างแรงงานที่มีรายได้เพียงพอ กับแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอ สูงสุด ร้อยละ 57.86 รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันตก ภาคกลาง และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 การมีสวัสดิการและรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

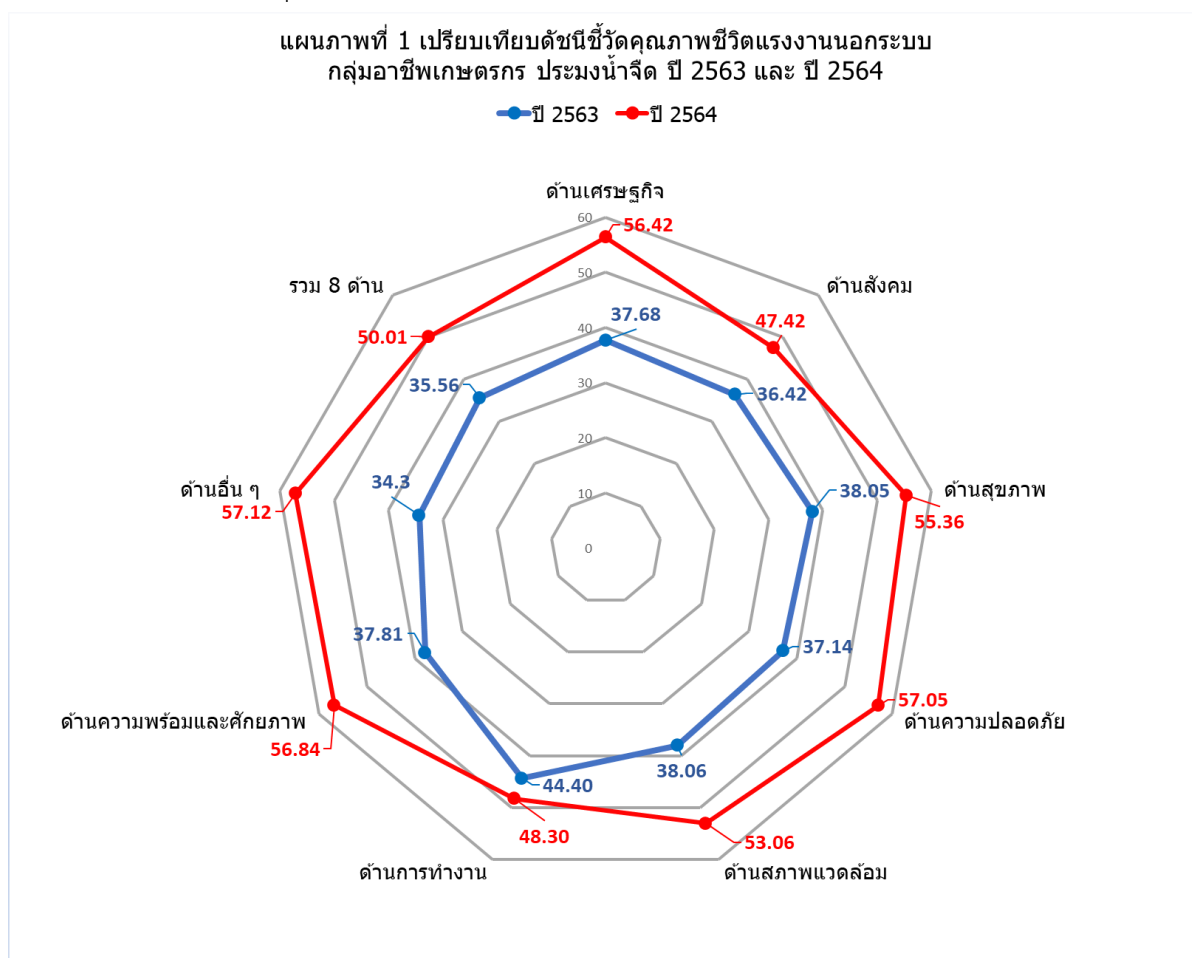
กลุ่มอาชีพ/ภูมิภาค	ได้รับสวัสดิการ			ไม่ได้รับสวัสดิการ		
	รายได้ เพียงพอ (1)	รายได้ไม่ เพียงพอ (2)	ผลต่าง (1)-(2)	รายได้ เพียงพอ (1)	รายได้ไม่ เพียงพอ (2)	ผลต่าง (1)-(2)
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	37.79	62.21	-24.42	24.04	75.96	-51.92
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	48.09	51.91	-3.82	47.50	52.50	-5.00
ภาคกลาง	48.87	51.13	-2.26	34.97	65.03	-30.06
ภาคตะวันออก	67.91	32.09	35.82	41.46	58.54	-17.08
ภาคตะวันตก	46.34	53.66	-7.32	29.68	70.32	-40.64
ภาคเหนือ	42.05	57.95	-15.90	21.07	78.93	-57.86
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	24.46	75.54	-51.08	22.43	77.57	-55.14
ภาคใต้	47.91	52.09	-4.18	27.41	72.59	-45.18

7. ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ กลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด

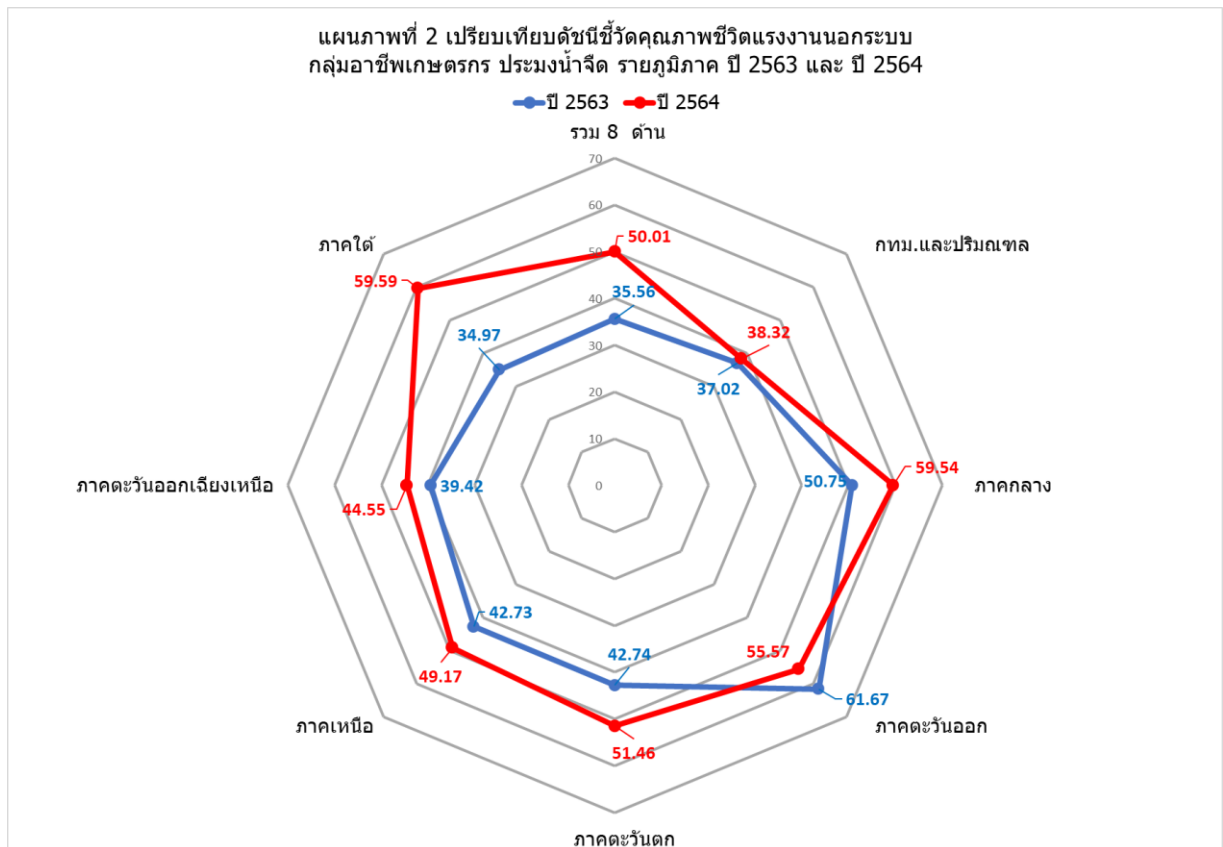
ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้านของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด อยู่ที่ 50.01 คะแนน เมื่อพิจารณารายภูมิภาค พบว่า ภาคใต้มีดัชนีคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน สูงสุด 59.59 คะแนน รองลงมา ได้แก่ ภาคกลาง 59.54 คะแนน ภาคตะวันออก 55.57 คะแนน ภาคตะวันตก 51.46 คะแนน ภาคเหนือ 49.17 คะแนน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 44.55 คะแนน และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 38.32 คะแนน ตามลำดับ (ตารางที่ 19)

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน พบว่า ด้านอื่นๆ มากที่สุด (57.12 คะแนน) รองลงมา ได้แก่ ด้านความปลอดภัย (57.05 คะแนน) ด้านความพร้อมและศักยภาพ (56.84 คะแนน) ด้านเศรษฐกิจ (56.42 คะแนน) ด้านสุขภาพ (55.36 คะแนน) ด้านสภาพแวดล้อม (53.06 คะแนน) ด้านการทำงาน (48.30 คะแนน) และให้คะแนนด้านสังคมน้อยที่สุด (53.06 คะแนน) ตามลำดับ โดยให้น้ำหนักกับคุณภาพชีวิตด้านสังคมมากที่สุด (ร้อยละ 22.37) รองลงมาคือด้านการทำงาน (ร้อยละ 21.81) ด้านสภาพแวดล้อม (ร้อยละ 12.91) ด้านสุขภาพ (ร้อยละ 10.73) ด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ 9.28) ด้านความพร้อมและศักยภาพ (ร้อยละ 8.31) ด้านอื่นๆ (ร้อยละ 7.59) และให้น้ำหนักด้านความปลอดภัยน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.00) ตามลำดับ (ตารางที่ 20)

ผลการเปรียบเทียบดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด ระหว่างปี 2563 และปี 2564 พบว่า ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตในภาพรวมปี 2564 อยู่ที่ 50.01 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ซึ่งอยู่ที่ 35.56 คะแนน โดยดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตทั้ง 8 ด้าน ของกลุ่มแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด เพิ่มขึ้นทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน แสดงให้เห็นว่าปี 2564 แรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าปีก่อน (แผนภาพที่ 1)

เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตในภาพรวมเป็นรายภูมิภาคเปรียบเทียบระหว่างปี 2563 และปี 2564 พบว่า ปี 2564 แรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด ส่วนใหญ่เกือบทุกภูมิภาคมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน ยกเว้น ภาคตะวันออกที่แรงงานมีคุณภาพชีวิตลดลงจากปีก่อน โดยปี 2564 อยู่ที่ 55.57 คะแนน จาก 61.67 คะแนน ในปี 2563 (แผนภาพที่ 2)

ตารางที่ 19 ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตรวม 8 ด้าน ของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค (คะแนน)

ปีที่สำรวจ	ปี 2563	ปี 2564
ดัชนีคุณภาพชีวิต รวม 8 ด้าน	35.56	50.01
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	37.02	38.32
ภาคกลาง	50.75	59.54
ภาคตะวันออก	61.67	55.57
ภาคตะวันตก	42.74	51.46
ภาคเหนือ	42.73	49.17
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	39.42	44.55
ภาคใต้	34.97	59.59

ตารางที่ 20 ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแต่ละด้านของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จำแนกตามภูมิภาค

ปีที่สำรวจ	ปี 2563		ปี 2564	
ดัชนีคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน/ภูมิภาค	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)
ด้านเศรษฐกิจ	37.68	8.61	56.42	9.28
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	43.37	6.02	40.06	10.20
ภาคกลาง	48.72	10.49	59.09	7.65
ภาคตะวันออก	50.95	7.75	58.95	8.17
ภาคตะวันตก	45.52	10.06	59.45	9.68
ภาคเหนือ	52.57	6.73	57.86	8.77
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	41.88	7.11	57.52	8.32
ภาคใต้	37.11	10.77	63.41	9.43
ด้านสังคม	36.42	12.97	47.42	22.37
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	36.66	11.82	40.71	21.44
ภาคกลาง	52.87	22.34	59.11	21.04
ภาคตะวันออก	56.11	10.67	58.97	6.19
ภาคตะวันตก	47.01	23.14	56.25	11.87
ภาคเหนือ	48.58	12.63	51.18	21.36
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	43.01	23.28	43.75	23.29
ภาคใต้	39.26	6.15	54.22	21.99
ด้านสุขภาพ	38.05	6.22	55.36	10.73
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	43.52	5.39	42.00	6.61
ภาคกลาง	43.25	6.57	59.01	6.94
ภาคตะวันออก	57.93	12.48	57.51	12.42
ภาคตะวันตก	50.19	6.65	63.87	7.85
ภาคเหนือ	50.47	10.49	54.53	12.29
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	40.15	12.91	53.83	10.72
ภาคใต้	38.78	7.57	64.60	7.08
ด้านความปลอดภัย	37.14	10.49	57.05	7.00
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	39.96	8.94	37.53	12.14
ภาคกลาง	43.78	7.08	58.73	9.98
ภาคตะวันออก	53.76	8.59	59.59	6.64
ภาคตะวันตก	42.76	12.19	53.68	29.95
ภาคเหนือ	51.69	8.53	55.07	10.26
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	40.20	10.48	57.91	7.57
ภาคใต้	35.20	13.70	62.28	10.99
ด้านสภาพแวดล้อม	38.06	6.79	53.06	12.91
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	43.89	4.88	41.77	7.14
ภาคกลาง	51.78	12.81	58.59	12.18
ภาคตะวันออก	50.31	6.95	57.82	7.39
ภาคตะวันตก	48.99	8.23	66.01	6.95
ภาคเหนือ	52.59	6.16	58.98	7.19
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	41.72	6.57	58.14	7.06
ภาคใต้	39.14	6.76	61.40	13.19

รายงานดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพเกษตรกร ประมงน้ำจืด จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปี 2564

ปีที่สำรวจ	ปี 2563		ปี 2564	
ดัชนีคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน/ภูมิภาค	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)	คะแนน	น้ำหนัก (ร้อยละ)
ด้านการทำงาน	44.40	24.25	48.30	21.81
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	42.83	33.62	44.19	26.06
ภาคกลาง	54.40	24.16	59.28	27.33
ภาคตะวันออก	63.11	25.70	56.44	29.89
ภาคตะวันตก	48.88	26.11	53.83	21.81
ภาคเหนือ	42.62	25.97	51.42	25.50
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	51.19	22.92	40.71	21.26
ภาคใต้	40.20	22.91	57.04	21.15
ด้านความพร้อมและศักยภาพ	37.81	7.53	56.84	8.31
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	41.53	7.08	40.87	8.61
ภาคกลาง	44.63	7.83	58.75	8.46
ภาคตะวันออก	49.13	6.41	57.72	9.92
ภาคตะวันตก	49.07	7.44	67.59	5.71
ภาคเหนือ	51.96	7.49	58.53	7.96
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	41.48	7.92	40.71	21.26
ภาคใต้	38.19	8.77	64.13	8.46
ด้านอื่น ๆ	34.30	23.15	57.12	7.59
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	36.22	22.24	42.31	7.80
ภาคกลาง	45.79	8.73	59.33	6.43
ภาคตะวันออก	64.42	21.45	57.11	19.38
ภาคตะวันตก	50.42	6.17	67.33	6.18
ภาคเหนือ	40.74	22.01	59.57	6.68
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	41.36	8.82	50.81	12.65
ภาคใต้	47.04	23.36	64.65	7.71

บรรณานุกรม

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน และสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2562). รายงานฉบับสมบูรณ์ (FINAL REPORT) โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. รายงานผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.

